

Förläggarna Del 3 (4)

C.G. Rydin var för övrigt sannolikt den som skapade myten om mor Kerstin, Sven Eriksons mor, "som var den första förläggaren med en bunt garn", en myt där hon gavs äran av att ha inlett det stora bomullsföretaget cirka 1820. Historien kan väl ses som ett skickligt pr-drag. Ur de gemensamma ekonomiska intressena växte ett ökande samarbete fram mellan Boråsborgare och förläggare också på det politiska området. En viktig sådan fråga var järnvägsbyggena. Här engagerade sig både Sven Erikson och staden t.ex. när det gällde stambanan 1845. Tillsammans stoppade den lokala eliten också Göteborgs privatbank från att anlägga en filial i Borås. Ett märkligt samarbetsprojekt mellan förläggare i bygden och handlandena i Borås och Göteborg var, som vi sett, anläggandet av Rydboholm. Även i mer övergripande politiska frågor, som representationsfrågan, var man, åtminstone i början, överens. Med största sannolikhet deltog förläggare bland de bönder från bygden som den 11 april 1848 skickade följande hotfulla petition i representationsfrågan till kungen: "Omvälningarna inom åtskillige europeiska stater och de olycksbringande medlen varigenom de blivit utförde, mana den sanne forsterlandsvännen att . . . bidra att på fredlig väg söka fästa sin Konungs uppmärksamhet på varje . . . Anledning till missnöje inom vårt eget fädernesland. Såsom sådan framställer sig nästan uteslutande vårt nuvarande representationsätt. . . "Om ingen förbättring här sker "torde känslan av nationens alltför länge gäckade förhoppningar giva sig luft på ett sätt, vartill de blodiga exemplen icke behöva långväga sökas".

Här delade bönderna/förläggarna uppfattning med ledande borgare i Borås som också undertecknat petitioner i samma ärende. Förläggarna signerade också gemensamt skrivelser till Kungl. Maj:t om tullar, handelshinder m.m., också frågor där staden och bygden var på samma våglängd. Bland förläggarna medförde samarbetet att de allt mer utvecklades till en avskärmad, aristokratisk grupp. Till exklusiviteten bidrog att många av förläggarna var släkt, en släktsamhörighet som stärktes genom giften. Nätverket utvidgades genom att också viktiga knallar giftes in. Ett gott exempel på samarbetet är anläggningen av spinneriet i Rydal

1853. Också i andra frågor agerade förläggarna gemensamt, som när man 1847 försökte skaffa en utländsk facklärare för vävarna i hel- och halvyllevävnad Förvandlingen från bonde till förmögen förläggare gjorde att dessa senare utvecklade en märklig blandkultur. De byggde överdådiga gårdar och på borden flödade lyxen. När amerikanen Brace besökte förläggargården bjöds han på cigarrer och andra lyxvaror, men fann i övrigt en i hans tycke kulturlös bondemiljö. En rik förläggare skröt hellre med sin lilla åkerlapp för en besökare än talade om sin fabrik eller sina väverskor. Sven Erikson skall alltid ha kallat sig hemmansägare och det dröjde ända till cirka 1854 innan han flyttade från Kinna till Rydboholm.